

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BdI Regele Ferdinand No. 5.

A R A D.

Redacția pentru Banat: TIMIȘOARA,
Hotel „Ferdinand” camerele Nr. 21 și 22.

DIRECTOR:

CONST. I. ȘTEFĂNESCU

Ecoul

Apare zilnic la orele 3 după amiază

Note zilnice

Biserica din Gai

Ne plângem mereu — și ne plângem zădarnic — că Aradul românesc nu progresa, ci mai degrabă dă înapoi ca racul. În orașul acesta, afară de ceea ce am moștenit dela înaintași și afară de ce s'a putut statifica la 1919, n'avem aproape niciun așezământ postbelic. N'am înființat nimic, n'am adaos nimic la ce am moștenit sau am luat de-a gata. Tot ce e creație românească postbelică în Arad, se poate număra pe câteva degete. Un atelier al școlii de arte și meserii. Un edificiu, răscumpărat din economiile ei de școala comercială de băieți. O școală în Bujac (precis nu știm dacă e deja în funcțiune sau ba), câte o piață fundamentală pentru școala din Grădiște și Micălaca, un paracis în Grădiște, două biserici în Segea, un început de biserică în Gai, — și nimic alta.

E admisibil un asemenea bilanș, după un deceniu și jumătate dela desrobire? Cum putem noi sta cu fruntea sus în fața realizărilor stăpânirii maghiare, când bine se știe că tot ce a făcut regimul maghiar aici, e creație de după 1868, și anume majoritatea acestor realizări de după 1896? În câțiva ani, premergători și următori așa zisului mileniu, Ungaria a făcut aici adevărate minuni, ca să schimbe etnicul acestui oraș românesc, sârbesc și nemțesc, maghiarizându-l în câteva decenii. Dacă s'ar apuca cineva să facă o comparație amănunțită între ceea ce au făcut pentru maghiarizarea Aradului ungurii, și între ceea ce am făcut pentru repararea acestei silnicii ungurești noi, ne arăde și câinii. Câci se poate spune cu mâna pe conștiință, că afară de ceea ce a făcut biserica și afară de ceea ce au făcut câteva școale, nimic românesc nu s'a adaos în Aradul desrobbit patrimoniului moștenit.

Dar numai biserica, numai școala există aici? Unde-s ceilalți chemați să pună umărul la promovarea intereselor românești arădane? Unde-s în primul rând autoritățile?

Câci, bine să se știe:

Dacă e să facem o comparație între realizările maghiare și între cele românești, judecata cade în primul rând asupra autorităților. Realizările maghiare autoritățile le-au făcut. Că le-au făcut din impozite în primul rând românești, deci că li-a dat autorităților maghiare mâna să prezeze cât au putut, nu atenuază întru nimic vina autorităților noastre. Câci, într'un oraș în care aproape numai străinii și minoritarii prosperează, într'un oraș cu uriașe industrii privilegiate de stat, într'ua oraș unde Lomaș a putut dauna statului cu aproape un miliard și unde au puit spirarii frauduloși ca iepuroșii (ca să n'aducem decât câteva exemple), autoritățile noastre puteau foarte bine să imite exemplul autorităților maghiare, punând pe toată lumea la contribuție față de interesele naționale. Sau nu din sudoarea românească s'au făcut

și se fac toate aceste beneficii minoritare și străine? Și apoi: Chiar dacă nu se impuneau în chip special chiaburii minoritari cari huzuresc din sudoarea și mizeria românească, așa cum s'au impus special în interesul maghiarizării românilor, pe vremea ungurească, din ce impozite au fost în acest deceniu și jumătate — impozite mai mult românești decât minoritare — nu s'a putut face nimic?

Acum suntem din nou în sezonul edificărilor, deci chestia despre care vorbim aci se impune dela sine readusă în discuție.

Fiindcă sunt între începuturile de nzestrare a patrimoniului românesc arădan (s'a văzut aceasta și din înșirarea de mai sus) câteva lăsatate baltă. Școlile din cartiere, și în primul rând cea din Grădiște, unde statul român ține pe banii săi școala cu limba de predare maghiară, dar n'a putut face în 15 ani o școală românească, pentru un cartier în bună parte românesc, și încă: ceterist. Apoi: biserica din Gai.

Sunt trei începuturi, lăsatate în știrea domnului. Așa, bunăoară, biserica din cartierul Gai a ajuns acum vreo trei, patru ani până la acoperiș, și de-atunci nimeni nu-și mai bate capul cu ea — fiindcă nu sunt fonduri. O bat ploile, o ruinează, azi-măine vom auzi c'a început să se surpe și c'a făcut și vreo victimă omească, — dar nimeni dintre cei chemați nu dă un cât de mic sprijin.

Iată ce-i cu puțință într'un oraș care a putut vota un impozit comunal adițional pe seama unui Kauffmann!

Scrisoare deschisă dlui Onisifor Ghibu profesor universitar Cluj

Nu mă pot reține de a-mi arda deplina mulțumire ce am avut-o asistând la examenul de bacalaureat, ținut la Arad.

Intrebările formulate de Comisie, al. cărei președinte ați fost, precum și îndrumările date candidaților, au arătat că, în afară de obligațiile legale, comisiunea a fost călăuzită nu numai de bunăvoință dar și de o adevărată îngrijire părintească. Inteligența și munca au fost nu se poate mai bine apreciate, și prin aceasta a putut fi ridicat suftetul acelor candidați cari aveau de fapt merite reale.

Dacă toți cei cari sunt chemați a face educația elevilor ar urma metoda D-voastră, generația de mâine ar ajunge mai repede la cultura și înălțimea sufletească la care este îndreptățită țara noastră.

Păstrând admirația pentru meritele necontestate ale D-v., vă asigur de deosebita mea considerație.

Marcela ing. Zamfirescu

Nu trage nimeni consecințele?

— Cum rămâne cu abuzivii dela primărie cari au votat impozitul adițional pe seama lui Kauffmann? — Cum rămâne cu impozitul kauffmănesc? —

— După sentința de ieri a Tribunalului în chestia Kauffmann —

Faimoasa chestie Kauffmann a revenit ieri la ordinea zilei, și anume desbătută de forul cel mai autorizat: de justiție. Și a fost tranșată așa cum era de prevăzută, așa cum cerea dreptatea: Kauffmann a pierdut acțiunea ce-o avea în contra primăriei Aradului.

Condamnat la închisoare, și tot el de cătră pădure

Nu vom face zeamă lungă, pentru că toți cititorii noștri știu de-a fir a păr această scandaloașă chestie, nu atât a lui Kauffmann cât a misiilor lui și a comisiei interimare a municipiului Arad.

Insul acesta, Kauffmann, fost director la uzinele municipale, a fost dat afară din slujbă, și anume cu mare alai, fiind aruncat de-adreptul în brațele justiției, care l-a condamnat pentru nereguli, abuzuri și alte incorectitudini săvârșite în dauna comunei, la o jumătate de an de închisoare.

Kauffmann a apelat, firește.

La apel, cum, cum nu, a fost achitat. Era de datoria primăriei să facă recurs, dar oamenii primăriei nu și-au făcut datoria, și n'au mai înaintat recurs.

Se vede adecă treaba, că încă de-atunci chestia a început să se impuțască.

Pe căi lăaturalnice, cu misiții după el

Achitarea lui Kauffmann a rămas deci definitivă, și îndată, apoi, cutezătorul client al justiției s'a apucat să asalteze ministerul de interne, ca să-l repună în funcție și să-l despăgubească.

Un domn milos din ministerul de interne...

În loc să fie aruncat pe scări afară, Kauffmann a găsit la minister urechi foarte ascultătoare, inimi foarte miloase. Firește, nu de dragul ochisorilor lui Ci fiindcă domnul Kauffmann s'a știut impresura cu avocați politicieni, cari știau cum se fac asemenea treburi.

Primăria Aradului s'a pomenit deci într'o zi cu o decizie, prin care ministe-

rii îl repunea pe Kauffmann în funcție.

Dar primăria (nu cea de astăzi) a refuzat să execute scandaloașă poruncă.

Din nou la justiție, de astă dată ca pârș

Kauffmann a trecut deci apoi la justiție. Ca să-i facă justiția dreptate. Și, cum, cum nu, la prima instanță, la judecătoria de ocol, a câștigat.

Primăria (iarăși nu cea de azi) a făcut apel.

Kauffmann avea deci să mai vină odată, de astă dată el ca reclamant, la tribunalul care-l condamnase în aceeași chestie la închisoare.

Vă închipuiți frumusețe de curaj!

Impozitul comunal special pentru desdăunarea lui Kauffmann

Dar curajul Kauffmannului era mai mult simulare. Mai mult intimidare. Adecă șantaj.

Dovadă că a căutat altă soluție, extra-justitiară.

A făcut adecă și-a dres, că ministerul de interne — sau mai precis un domn de-acolo, același care dădu-se ordin ca să fie repus Kauffmann în slujbă și să fie despăgubit — a dat primăriei ordin să-l achite imediat, și-anume: dintr'un impozit adițional instituit anume pentru satisfacerea lui.

Se știe ce-a urmat.

La stăruințele dlui președinte de comisie interimară dr. Ioan Ursu, și după pace vicepreședintele de comisie interimară prof. Al. Constantinescu protestase vehement în contra impozitului kauffmănesc, comisia interimară a hotă-

rit să execute ordinul domnului din ministerul de interne, fără să mai aștepte judecarea apelului, pe care tot ea, primăria, îl avea intentat la tribunal în contra lui Kauffmann.

Inchipuți-vă mai mare blestemăție! Inchipuți-vă mai mare trădare a intereselor obștești!

Și comisia interimară, cu președinte cu tot, a putut rămânea și după asemenea porcărie în fruntea comunei.

Președintele ei a putut rămânea președinte și după ce d. avocat Dante Gherman i-a spus prin presă că l-a avut (adecă d. dr. Ursu) client al biroului său avocațial pe numitul Kauffmann în chestia fitigiului cu primăria, și că-l are client, în aceeași chestie, ginerele său Hențiu, cu care d. dr. Ursu, președintele de comisie

interimară a municipiului, are birou comun.

Acestea s'au arătat de cătră d. dr. Dante Gherman prin publicitate, și președintele comisiei interimare n'a tras consecințele.

Nu le va trage oare nici acum?

Dupăce tribunalul a dat ieri primăriei câștig de cauză în contra lui Kauffmann, obligându-l pe Kauffmann la cheltuieli de judecată?

Așteptăm!

Oricât de nesimțitor poate fi cineva, sunt margini peste cari nu se poate trece.

Deci pretindem tuturor celor din fruntea primăriei cari au căutat să prejudicieze prin impozitul kauffmănesc asupra sentinței tribunalului, să tragă consecințele. Și dacă nu le vor ști trage, organizația liberală are datoria să-i zvânture din fotoliile municipale cu toată urgența, ca să nu mai compromită o întregă tabără politică în care obștea românească depe-a această graniță a depus ațata încredere!

Așteptăm!

Și vrem de încheiere să știm:

Ce se alege de impozitul comunal adițional, care în parte s'a și încasat, votat de comisia interimară a dlui Ursu pe seama lui Kauffmann și-a avocaților acestuia?

Desbaterile de ieri dela Tribunal

Desbaterile au decurs în fața unui public numeros și... curios din cale afară.

Kauffmann făcea evidente sforțări să pară liniștit, ba chiar indiferent, așezându-se zimbet sigur. Avocatul d-sale îmbrăcat de deliu (o fi prevăzând ceva) pledea cu însuflețire arătând din timp în timp spre blondul client ca și când l-ar servi pe tavă instanței, publicului. Kauffmann ținea morțiș la deciziunile ministerului care — în urma apelului înaintat în timp — dispune reintegrarea lui Kauffmann în post, fiindcă rezilierea contractului n'a avut nici o bază legală, Kauffmann fiind îndreptățit, ca director, să utilizeze după plac sume cari nu se ridicau peste 200.000 Lei, și că delegația de control l-a absolvat de orice culpă. În baza acestor fapte și constatări — zice Hoffmann, și iar îl servește pe tavă pe Kauffmann ca pe un martir — acest om nevinovat are dreptul să fie reintegrat și să i se plătească salariul restant și pe timpul de

(Continuare în pag. 10)

De toate și amestecate...

Nu trage nimeni consecințele?

(Urmare din pagina I-a)

preaviz, mai ales că nici până azi nu s'a numit alt director legal în locul lui Kauffmann. Nu putem trece cu vederea patetismul lui Hoffmann care a comparat afacerea lui Kauffmann cu filmul „care i a plăcut foarte mult” „Omul invizibil”. Concluzia acestei comparații nu s'a prea văzut. S'au văzut în schimb zimbete de indulgență în toată sala.

Pledoaria d-lui dr. Nedelcu

D. Nedelcu, apărătorul orașului, își începe liniștit pledoaria. Vorbește rar, sigur de sine. Se vede că a studiat și cunoaște deplin ceea ce are de spus. La rând pe rând punctele de reper ale lui Hoffmann și le contrareparează, cum ai prinde din sbor glonte adversarului, cu două degete și i-l arunci liniștit și superior, înapoi. D sa arată incompetența ministerului de a da decisiuni în cauze similare — căci raportul dintre părți are caracter de drept comun și nu un act administrativ de autoritate. De altfel în contract se stipulează că diferendele se vor judeca la Judecătoria Arad.

Ia apoi și combate clar punct cu punct apărarea lui Hoffmann arătând că d. Kauffmann s'a atins de bani publici, notoriu fiind că el nu putea întreprinde pe cont propriu nici o acțiune bănească (nici chiar plăți către gazetele maghiare) fără autorizația orașului prin reprezentanții acestuia.

Dar boacăna și boanta cea mai mare pe care d. Nedelcu arată că au făcut-o d. Hoffmann și clientul său, este că nici n'au cerut preaviz ci numai reintegrarea, așa că pe acest motiv cere respingerea acțiunii.

Replica reclamantului

Hoffmann mai încearcă o orbecială două, dar bate apa în piua Tribunalul — în complexul d-lor Mager și Tăutu — se retrage în deliberare.

Deliberare

Pe culoar animație mare. Pronosticuri. D. Dante Gherman, care luase cuvântul înainte de masă în numele său ca cetățean, dă sfaturi d-lui Nedelcu, într'un cerc de avocați agitați, Kauffmann se plimbă.

Deliberarea ține cam mult. Publicul pare la curse. Mai-mai se fac pariuri. Deja se discută instanță câte care se va înainta apelul.

Sentința!

In fine, completul apare. D. Mager rostește sentința: Tribunalul admite apelul și reformează sentința judecătorească în această cauză. Obligă pe reclamant (K.) la plata cheltuielilor în suma de 88.265 lei față de Judecătoria și 97.000 față de Tribunal. În total 185.000 lei. Lumea din sală șoptește satisfăcută: „Ți-am spus?”

„Nu se putea altfel!” etc. circula dela ureche la ureche.

Kauffmann și avocatul său o iau razna. Abia-i ajuns în colț la biserică.

— Ei ce faceți apelați?

— De sigur, în Casație.

Bun! Dar crezi d-ta domnule Kauffmann că d. Mager nu știa că apelați? Dacă a dat totuși sentința această însemnează că-i justă.

Consecințe

Ne întrebăm ce zice Ministerul care a deschis credit special

lui Kauffmann? Ne întrebăm ce se va face cu toți cei dela primărie cari l au aprobat pe Kauffmann în speranța cașcavalului? Cerem sus și tare să se facă lumină definitivă în toate culisele afacerii. Să nu creadă domnia că merge așa ușor: „dacă vom câștiga ne-a pus Dzeu mâna în cap, dacă pierdem, noi tot nu pierdem, căci pierde el și publicului i ajunge un țap ispășitor”. Să nu se uite că mai suat și oameni cari văd limpede și cari nu admit ca și în alte cazuri să procedeze la fel cei dela destinele orașului.

Așteptăm!

Reporter

Primăria ia la cunoștință

— Declarațiile dlui prof. Al. Constantinescu —

În ședința Comisiei Interimare, care a avut lor azi înainte de masă, d. prof. Al. Constantinescu, ajutor de primar, a citit o comunicare prin care aduce la cunoștință sentința de ieri în procesul Kauffmann.

În această comunicare, d. prof. Al. Constantinescu, după ce felicită pe juriscultii primăriei pentru munca depusă, spune că *justiția a pus odată și pentru totdeauna punct încercărilor de transacționare a diverselor conflicte dintre primărie și Kauffmann.*

Sentința — a spus d. prof. Constantinescu — e și morală și logică. Dă satisfacție opiniei publice care bănuia diverse culise în această afacere.

Prin sentința de ieri, se

pune la dispoziția primăriei frumoasa sumă de lei — introdusă de către minister în mod suspect în buget pentru aranjarea chesiilor litigioase, — recte chestia Kauffmann — care va putea fi acum folosită pentru scopuri mai frumoase, decât umflarea buzunarelor acelor domus cari l au sprijinit pe Kauffmann.

Ședința aceasta a comisiei interimare s'a ținut sub președinția d-lui prof. Al. Constantinescu, vicepreședinte, deoarece președintele dr. Ioan Ursu e larăși dus la București.

Comisia a primit declarațiile d lui Constantinescu cu aplauze.

Cinematograful

CENTRAL

Aneta în paradis

Ursula Grabley,
Hans Söhnker,
Ida Wüst,
Oskar Szabó

Reprezentările
la orele 7.15 și 9.15 seara
Prețuri normale.

SELECT

(Crucea Roșie)

Programul de azi!

Liane Haid
Willy Forst

Alteța iubește

Reprezentările
la orele 7.15 și 9.15 seara

POSTA REDACȚIEI

Rugăm pe toți corespondenții și colaboratorii noștri, ca în viitor, să trimită manuscrise numai la redacția din Arad.

CORSO

Programul de azi!

Tavan deschis! Sală răcoroasă! Cel mai frumos film repriz, cea mai splendidă voce!

Joseph Schmiedt

Lilian Dietz, Szöke Szakáll
Tinerete, a ta e viața!

Toată lumea vrea să vadă acest film! Vă rugăm a cumpăra bilete din vreme!

Lei 10—15—20.

La orele 7.15, și 9.15.

Sovietele vor satisface pretențiile cetățenilor români

Guvernul sovietic a înștițat ministerul nostru de interne, că în urma reluării raporturilor regulate a ridicat toate restricțiunile de până acum față de cetățenii români. Astfel cetățenii români vor primi viză pentru intrarea pe teritoriul sovietic și totodată se vor aranja pretențiunile cetățenilor români față de Rusia Sovietică.

Nu se joacă Duminecă finala Cupei României

— C. A. O. — C. F. R. —

Miercuri 11 Iulie, pe stadionul O. N. E. F. în cadrul serbărilor Expoziției se va disputa un match de football între echipele CFR și CAO.

Pentru a înlătura orice inconvenient feroviarilor au hotărât consolidarea echipei cu câțiva jucători bucureșteni de marcă.

Deasemenea CAO face mari pregătiri pentru această întâlnire. Orădenii mai au de susținut până atunci ultimul lor match divizionar din retur cu Juventus, care s'a fixat pentru Duminică la Oradea.

Matchul Cluj—Oradea

Azi se dispută la Cluj matchul inter-oraș Cluj—Oradea. Ziarul clujan „Patria” în numărul său de azi scrie că nu se va juca Duminecă finala Cupei României, dintre Universitatea și Ripensia. După cum am fost anunțat mai demult, cele două echipe finaliste, au hotărât de comun acord, jucarea finalei Cupei României, în ziua de 8 Iulie, în Capitală. Aceasta „pentru a da un cadru mai sărbătoresc competițiunii”.

Iată că, vine Federația și vrea să silească cele două echipe finaliste să joace matchul de finală Duminecă, la Timișoara.

Universitatea nu voeste, nici în ruțul capului, să joace finala la Timișoara.

Conducătorii clubului studențesc au declarat următoarele — reproducem din „Patria”:

„Nici într'un caz Universitatea nu va juca finala Cupei la 8 Iulie la Timișoara. Felul de a proceda al Biroului Federal este mai mult decât curios, ca atunci când cele două echipe finaliste au căzut de acord să joace finala în capitală pentru a da un cadru sărbătoresc competițiunii, fixează data matchului peste voința cluburilor”.

„Dealțul contestăm tragerea la sorți, la care n'a participat delegatul nostru și despre care n'am fost încunostințați la timp. Universitatea a jucat trei matchuri în cursul săptămânii, va da grosul echipei Clujului, care va juca cu Oradea și nu poate fi obligată să joace Duminecă al cincilea match la Timișoara”.

„În cazul când Biroul Federal va persista în hotărârea adusă Marți, seara, noi nu ne vom prezenta la Timișoara cedând Cupa prin abandon Ripensiei și pe viitor vom refuza să ne înscriem echipa la această competițiune”.

Vedeți, ce fac hotărârile idioate și arbitrare ale liceii dela Federație?

— Contestațiile Juventusului și ale Crișanei au fost respinse de Comisia Campion. național.

Adunarea generală a Federației

Sâmbătă seara, în sala de ședințe a federației, va avea loc consiliul federal sub președinția d-lui Viorel Tilea, președintele F. R. F. A.

Iată ordinea de zi a Consiliului.

1. Verificarea mandatelor delegaților prezenți.
2. Desemnarea a doi verificatori ai procesului verbal.

Vieța sportivă

3. Aprobarea procesului verbal din 17 Februarie 1934.

4. Ratificarea afilierilor pronunțate de biroul federal.

5. Ratificarea radierilor pronunțate de biroul federal.

6. Trecerea districtului Oltenia la liga de Sud.

7. Creerea unei a șasea ligi cu sediul la Oradea.

8. Discuțiunea bugetului pe 1933—1934.

9. Diverse.

Lucrări pur birocratice, până la un punct: ultimul de pe ordinea de zi, diversele.

Acest punct cuprinde:

1) Moțiunea grupărilor timișorene.

2) Moțiunea grupărilor dela „onoare” din București.

3) Scrisoarea d-lui căpitan C. Dumitrescu, publicată de un ziar și trimisă consiliului federal.

Duminecă dimineața, în sala fundației Dalles și începând dela ora 9 dimineața, va fi adunarea generală cu următoarea ordine de zi:

1. Apelul grupărilor și delegaților.

2. Alegerea a doi verificatori ai procesului verbal al adunării generale.

3. Citirea și aprobarea procesului verbal al adunării generale din 6 August 1933.

4. Raportul general de activitate pe 1933—34.

5. Raportul cenzorilor.

6. Aprobarea bugetului pe anul 1934—1935.

7. Alegerea a doi membri ai biroului (cărora le-a expirat mandatul) și a trei membri supleanți, a trei cenzori și a doi cenzori supleanți.

8. Fixarea cotizațiilor grupărilor pe anul 1935.

Peste această ordine de zi va fi introdus, evident, un capitol „diverse” care va cuprinde ratificarea rezoluțiilor consiliului federal.

Așteptăm cu nerăbdare crescândă să vedem ce se va alege din acerba luptă dusă — până acum prin vorbe — pentru prosperarea sportului românesc.

Să se fie trezit cei cari au în mână destinele sportului românesc? Își dau oare seama cei cari Sâmbătă și Duminecă, vor introna fie prosperarea, fie regresarea sportului românesc — una din două: extreme, cari nu se pot împăca — de marea și greutatea momentului prin care vor trece?

S'au trezit ei oare, acum în ceasul al 12-lea? Interesele sportului românesc se cer a fi înțelese. Interesele sportului românesc cer ca să se treacă odată peste interesele meschine, mărunte și grosiere ale celor cari numai sport nu vor să facă, și-l utilizează pentru satisfacerea altor scopuri condamnabile din toate punctele de vedere.

Să știe domnii cari Sâmbătă și Duminecă, vor pune la cale nu se știe încă ce, — că opinia publică românească sportivă, nu va mai permite și în viitor să se nesocotească interesele vitale ale sportului românesc.

Floria Ostrov

Cetiți și răspândiți
„ECOUL”

»INTERCONTINENTALA«
SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ DE TRANSPORTURI ȘI COMUNICAȚIE

FACE TRANSPORTURI ȘI VĂ-
MURI PE INTREG GLOBUL

MARE TRANSFORMARE

GRĂDINA de VARĂ
RESTAURANT
BAR la**MADAR Cabaret**
(PĂSĂRON)

Inceputul seara la 10 jum. Deschis până'n zori. Prețuri ieftine. Muzica de jazz și țigănească. — Bucătărie caldă până dimineață

Tribuna liberă*)

Spre liniștirea Germaniei?

— Revoltă în Silezia. — Conflict Goering—Hitler. — Manevre aliate contra Germaniei —

— Generalul Fritsch, stăpânul situației —

București, 6. (Dela corespondentul nostru.) — Eri după masă, după o scurtă acalmie în avalanșa știrilor din Germania, știrea difuzată de radio-Budapesta despre o împușcare a lui Hitler, a căzut ca o bombă. Câteva momente a domnit o stupeoare de nedescris. Au sosit apoi alte telegrame anunțând alte lucruri.

Astfel o telegramă din Paris rezumă o telegramă din Copenhagen, în care se spune că în Silezia germană localitatea Angel, populația s'a revoltat împotriva autorităților, cari au trimis în lagărele de concentrare 20 de agricultori.

Palatul tribunalului e în flăcări. Judecătorii au fost molestați.

Pe străzi, au loc lupte în tre armata regulată și locuitori.

D. Goering a ordonat expedierea de noi trupe cu tunuri în Silezia de Sus.

Sunt temeri că armata de acolo se va revolta, pentru a determina încetarea execuțiilor

Germania mobilizează?

Toți membrii societăților sportive de toate categoriile din Germania, au primit o circulară din partea Federației germane a sporturilor, să fie gata pentru orice eventualitate, căci „națiunea germană e în pericol”.

Aceste circuli pot fi considerate drept ordine de mobilizare, știut fiind că societățile sportive germane întregesc un spirit militarist, în cercurile membrilor lor, ca urmare la art. 263 din tratatul de la Versailles, care interzice Germaniei orice organizații formale militare, afară de Reichswehrul redus.

Membrii asociațiilor aviatice au fost invitați pe terenuri, pentru reluarea exercițiilor de sbor.

Conflict Hitler-Goering?

Se afirmă în unele cercuri din Viena inițiate de aici, că între Goering și cancelarul Hitler ar fi izbucnit un viu conflict, intrucât cel din urmă ar încerca să se opună unor măsuri luate de comandantul șef al Reichswehrului, generalul Fritsch.

Mai mult, se precizează că Goering ar fi amenințat pe d. Hitler că dacă își menține atitudinea „își va lua mână liberă de acțiune”.

Deși primit cu rezervă, faptul este viu comentat.

Stăpânul: Generalul Fritsch

După ce a fost scos de sub supravegherea militară, cancelarul Hitler a primit în-cuviințarea generalului Fritsch să părăsească Berlinul spre a merge în Prusia, cu condițiunea, însă de a respecta dispozițiile date mai înainte de a nu continua masacrelor.

Înapoiat în cursul după amiezii de ieri, cu avionul, Cancelarul a avut o scurtă întrevedere cu Göring. Se afirmă că Hitler a convenit să scoată pe von Papen de sub acuzația de „înaltă trădare” pentru care voia să-l aducă în fața tribunalului excepțional.

Generalul Fritsch a mai

cerut cancelarului Hitler să justifice pentru ce a ordonat executarea contelui Helldorf, prefectul de poliție al Potsdamului. Până acum ucidera acestuia era motivată astfel: „lipsă de tact în executarea ordinilor”. Faptul este pus în legătură directă împrejurările cari au favorizat mat trârziu fuga fostului Kronprinz din acea localitate.

Atât cancelarul Hitler cât și Göring, au decis să răspundă favorabil dispozițiilor generalului Fritsch, intrucât acesta caută să împiedice acțiunea comitetelor revoluționare ale trupelor de asalt, ce activează contra lui Hitler care „a ucis pe conducătorii lor și vrea să asuprească muncitorimea”.

Manevre contra Germaniei

Din Varșovia se anunță cu mare lux de amănunte, că la Colmar, Strassbourg, Agenau și St. Louis, pe frontiera franco-germană, au loc de câteva zile, mari mișcări militare.

În aceste localități ar fi massate câteva corpuri de armată, cari așteaptă ordine de înaintare.

Aceleași ziare dau știrea că în Helgoland a fost semnalată o escadră engleză, compusă din 17 unități, care a stopat în larg, iar o altă escadră, compusă din 12 unități, s'a adăpostit în portul Skagen din Skagerak (Danemarca) cu autorizația guvernului danez.

„Angriff” afirmă că și pe frontiera poloneză au loc mari mișcări militare; la Ostrovo, Lissa, Kattowice și Krotosin, ar fi massate numeroase trupe.

Presa berlineză se ridică împotriva acestor demonstrații, considerându-le drept avertismente neleale și periculoase.

A fost asasinat fostul cancelar Bruening?

Din Praga se telegrafiază că, fostul cancelar Brüning, care a dispărut și se credea că s'a refugiat în Anglia, se afirmă că ar fi fost împușcat într-o localitate din Westfalia.

Până acum însă, faptul nu este confirmat.

Aspectul Berlinului

Cu toate cele de mai sus, aspectul Berlinului este normal. S'au adus noi trupe armate, deoarece în sânul muncitorimii domnește o mare nemulțumire contra lui Hitler.

Pentru a stăvili colportarea svonorilor false cafenelele și berăriile din Berlin au fost supuse supravegherii speciale a pichetelor de cămăși negre.

Enervarea publicului crește, fiindcă până acum guvernul în ciuda tuturor promisiunilor date, refuză a publica lista celor executați și arestați. Azi s'a afișat un comunicat oficial că publicarea listelor celor executate a fost amânată.

În același timp toată lumea din Berlin știe, că noaptea trecută în curtea școlii militare au lucrat mitralierele împușcând pe

toți osândiții la pedeapsa cu moartea, de către Curtea marțială din Berlin. Așa fiind, starea de spirit e în contrazicere flagrantă cu știrile liniștitoare ale presei germane și publicul smulge dela chioșcuri ziarele străine pentru a ști adevărul asupra celor petrecute în Germania.

Manifestații pentru cancelar

Pe de altă parte ar fi o greșală a ce crede, că această enervare a pătruns în masele populare. Dimpotrivă, activitatea implacabilă a cancelarului Hitler a mărit popularitatea sa. Chiar azi o mulțime de câteva mii de oameni s'a adunat în fața palatului cancelarului și a manifestat în cinstea lui. Hitler a apărut în balcon și cu salutul hitlerist a mulțumit manifestațiilor.

Publicul arată că dacă o mie de oameni ar urma ideile căpitanului Roehm, un milion ar urma pe acelea ale Fuehrer-ului. Și totuși, chiar cu suszisa populație situația și mai ales atmosfera generală la Berlin, este de parte de a fi calmă și normală.

Contrar știrilor din zilele trecute, se afirmă că mareșalul Hindenburg, va rămâne și pe mai departe președinte al Reichului. Deasemeni nu se confirmă știrea demisiei lui von Papen, care rămâne și pe mai departe vice cancelar.

Asupra intențiilor de restaurare a monarhiei, telegramele nu mai pomenesc nimic.

Dece avem atâtea cazuri de înec la Arad

În cotidienele românești locale a apărut de curând o notiță, în care se făcea cunoscut celor interesați, că d. Gheorghe Miloi n'ar mai face parte din organizația societății Șoimii României.

Interesându-ne asupra acestei pretense excluderi, am aflat următoarele:

Prin decizia No. 24 din 12 Mai a. c., amintita organizație a numit ca antrenori ai secției sale de înot pe studenții Miloi Gheorghe și Șevici Mircea, cari erau singurii ce aveau dreptul de a examina pe membrii din acest sport și a propune societății eliberarea de țente, spre a putea înota în Mureșul liber, despre cari erau personal răspunzători de orice accident s'ar fi întâmplat.

Studentul Miloi plecând pentru câteva timp din localitate a rămas ca antrenor numai studentul Șevici, care la înapoarea colegului său i-a comunicat, că pe tot timpul absenței sale n'a propus eliberarea nici unei țente. Totuși antrenorul Miloi a observat că în Mureșul liber înotau pe bază de țente, persoane minoritare cari nu puteau face parte din societate, despre cari a aflat că și-au procurat țente dela secretarul societății, Cornel Lipovan, care le-ar fi traficat vânzându-le pe un preț mai mare decât taxa ce ar fi trebuit percepută.

Antrenorul Miloi, voind să încunoștiințe comitetul despre aceasta, n'a aflat pe membrii acestuia, din care cauză a trebuit să sesizeze Chestura de poliție, spre a lua măsuri pentru preîntâmpinarea vreunui accident.

Din această cauză, secreta-

rul Lipovan a dat acel comunicat despre pretensoa excludere a antrenorului Miloi, comunicat pe care îl semnează în locul președintelui comitetului, care era plecat din localitate cu câteva zile înainte de publicarea notiței, când este știut că o măsură atât de gravă nu se ia decât de cel mai mare for ai societății — adunarea generală.

Creдем că soc. Șoimii României va sancționa cum se cuvine abuzul neastâmpăratului său secretar, ajuns în această calitate pe ușa din dos, fără a avea vre-un nume recunoscut de sportman.

Dealtfel actuala conducerea societății ar trebui să clasifice și chesiuinea bănească a conducerii anterioară, deoarece suntem informați că secretarul Lipovan n'ar fi dat socoteală despre cu 15.000 lei, încasați cu ajutorul dela o autoritate pentru delegația societății ce avea să participe la serbările socolilor dela Praga, în locul căreia a plecat numai numitul secretar și a irosit banii, iar despre fostul președinte al societății — un oarecare Gheorghe Crișan — se zice că n'ar fi achitat signele de membru, al căror cost l-ar fi încasat dela membrii societății, care și acum s'ar afla debitată cu suma respectivă la gravorul Csaky.

Aceste fapte ar fi domeniul codului penal și urmează să fi cercetate de parchet, dacă actuala conducere a societății nu va înțelege s'o rezolve ea.

A. Cioculescu

*) Redacția nu răspunde de cele ce se publică în această rubrică.

„SLĂNIC MOLDOVA”

(KARLSBAD-UL ROMÂNIEI)

Slănicul-Moldovei e proprietatea Epitropiei „Sf. Spiridon” din Iași. Se află situat în județul Bacău, la 18 km. depărtare de Stația C. F. R. Trg.-Ocna. Altitudinea Slănicului 530 metri. O climă excepțional de dulce.

Inhalatorul dotat cu aparatele cele mai moderne, are o secțiune pentru atmoterapie și o secțiune pentru inhalafie și pulverizație.

Institut de Fizioterapie tratează cu succes: prurite, eretisme, nervoase, atrofii musculare, tulburări circulatorii, psihopații, dermatize, parazitare și microbiene, anemii, rachitism, debilitate, ulcere, tumori, nevralgii, dureri reumatice, metrite, salpingite, prostatite, etc.

Institut Radiologic pus sub conducerea unor emeriți medici.

Băi minerale instalate în Hotelul „Racovitza”, instalațiuni de clisme intestinale, băi de acid carbonic, hidroterapie.

Apele Minerale tratează cu succes boalele de stomac, intestine, ficat, boalele de nutriție (diabet, gută, obezitate), boalele de rinichi și boalele aparatului respirator.

Stațiunea are numeroase Hoteluri și Vile, Restaurante, Pensuni, Cafenele, Poște, Telegraf, Telefon

„HOTELUL RACOVITZA” complet amenajat e pus la dispoziția vizitatorilor.

SEZON 1 Iunie — 1 OCTOMBRIE REDUCERE PE C. F. R.

VIZITAȚI SLĂNICUL-MOLDOVEI!

Epitropia „Sf. Spiridon” Iași

DISTRAȚII ȘI EXCURSII

după predilecția fiecărui vizitator.

CAZINOU, CINEMATOGRAF, SALĂ DE PIANO, TENIS, PESCUIT, VÂNAT, etc. etc.

„Aradi Közlöny“ se devastează singur și acuză că l-au devastat românii

— Un mârșav atac al partidului maghiar —

Precum am arătat în numerele trecute ale ziarului nostru, presa maghiară din Arad a ignorat cu desăvârșire demonstrația antirevizionistă de Duminecă a românilor din Arad, în schimb ziarul „Aradi Közlöny“, căruia obșteea românească din Arad i-a făcut o binemeritată manifestație ostilă, s'a adresat autorității — ca să ceară pedepsirea „Ecoului“ pentru că ar fi provocat, prin alarma ce o dă în chestia maghiară, demonstrația arădanilor, și a înaintat la parchet o reclamație că i s'ar fi spart niște geamuri și i s'ar fi rupt niște afișe.

Am vrea s'o vedem și p'asta!

Nu știm ce răspuns au dat autoritățile impertinenților cari cu socotit că pot să abată prin ceva ziarul „Ecoul“ dela linia sa de conduită exclusiv naționalistă, și nu știm încă ce va zice justiția despre cealaltă impertinență, comisă de o gazetă care a avut îndrăzneală să ceară — tot așa cum acum a cerut pedepsirea „Ecoului“ — să fie pedepsită Liga Antirevizionistă română, pentru că și permite să critice lucruri de felul acelei înmormântări municipale a românofobului Béla Barabás. Dacă „Aradi Közlöny“ va stărui n' impertinența sa și va ajunge la judecată, va fi o frumusețe să-i vedem pe oamenii năbădăiosului Stauber afirmând lucruri despre cari în coloanele lor nu se scrie nimic. Vom avea măcar atunci prilejul să aflăm din coloanele lui „Aradi Közlöny“, că a fost odată, la 1 Iulie 1934, o demonstrație a obștei românești la Arad, în contra infamelor atacuri aduse de unguri d-lui Barthou, Franței și României, în contra episcopiei ortodoxe maghiare dela Senteș, creată pentru desnaționalizarea românilor din Ungaria, și în contra uneltelor dela noi ale irendentei maghiare.

Hop și partidul maghiar!

Comitetul arădan al partidului maghiar a ținut ieri o ședință, în care s'a ocupat și de demonstrația dela „Aradi Közlöny“.

Un domn Al. Nagy a spus că a fost Duminecă la Arad o adunare antirevizionistă „a unui grupuleț“ (sic! În ce gaură de șarpe erai Duminecă, domnule Nagy, de l-ai văzut așa de mic?!), și că s'au rupt ferestrele și s'au spart ferestrele ziarului „Aradi Közlöny“. Domnul acesta Nagy Sándor a spus apoi că nu identifică pe demonstrații dela „Aradi Közlöny“ cu „organizatorii“ manifestației (care organizatori, stimate?), și că de sigur „acești“ organizatori condamnă și ei cele întâmplate, „deoarece asta nu-i chestie minoritară, ci chestie de mentalitate culturală“.

Ați înțeles?! „Chestie de mentalitate culturală“ — adică manifestații de Duminecă —

ABONAMENTE:

Lei 500 pe an, 275 pe 6 luni, 150 pe 3 luni.

Pentru bănci, cafenele, industrii, toate instituțiile particulare și administrațiile publice: lei 1500 anual.

dacă ei ar fi comis ce spune d. Nagy că s'a comis la „Aradi Közlöny“, au dovedit incultura valahă!

Partidul maghiar — după această perorație — a hotărât să intervină la d. prefect al județului.

În contra cui?

Cu ce scop?

„Aradi Közlöny“ se devastează singur!

Nu știm ce s'a întâmplat Duminecă seara în fața administrației lui „Aradi Közlöny“. Am văzut și noi a doua zi că lipsește firma din față, că pe trotuar sunt niște cioburi de geamuri.

Isprava aceasta nu poate fi a manifestațiilor — cari s'au mărginit să huiduiască în fața lui Aradi Közlöny — pentru că o adunare spontană nu s'ar fi oprit la spargerea unei ferestre și la ruperea unei firme,

când avea de răspuns unui atentat maghiar în contra românilor din Ungaria ca acel dela Senteș; și când avea în față o redacție de cetățeni maghiari, care a n'ndrăznit să ceară pedepsirea Ligii Antirevizioniste.

Isprava aceasta nu poate fi decât a lui „Aradi Közlöny“. Dovadă că redacția lui „Aradi Közlöny“, ea singură, a dat jos Marți și cealaltă firmă dinspre primărie, a gazetei, și și ține de atunci pereții despuiți, ca să arate nu știu cui nu știu ce.

Ce înseamnă atunci îndrăzneala aceasta impertinentă?

Să te devaztezi singur, și tot tu să protestezi, dar, firește, nu prin coloanele tale, ci prin gurile partidului maghiar?

Unde s'a mai pomenit asemenea îndrăzneală? Și ce urmărește „Aradi Közlöny“ cu toate acestea?

Cehoslovacia introduce stagiul militar de 24 luni

Printr'o recentă dispozițiune a ministerului armatei, începând din toamnă durta stagiului militar în armata cehoslovacă se va spori la 24 de luni, cari vor trebui servite efectiv. Tinerii cari sunt absolvenți unei școli secundare, nu vor servi decât 16 luni. Aceasta este prima ocazie când în armata cehoslovacă se fac asemenea distincțiuni.

Comercianții de cereale și împrumutul intern

Asociația comercianților de cereale a ținut ieri o ședință în Capitală, în care s'a ocupat cu invitația d-lui ministru de finanțe Slăvescu, Ministrul de finanțe ceruse Asociației ca să participe la împrumutul intern. Asociația a stabilit că guvernul îi datorează sume importante pentru primele de export. Având în vedere că împrumutul va fi folosit numai pentru achitarea datoriilor interne, comercianții de grâu vor semna sume până la concurența datoriei rezultată din primele de export neachitate. Astfel această datorie va putea fi aranjată prin bonuri de tezaur.

Excluderi din partidul național-tărănesc

Conducerea centrală a partidului național-tărănesc a dat ieri publicității următorul comunicat:

„Conducerea centrală constată că în afară de d. Sever Bocu, exclus conform art. 52 din statut, încetează de a mai fi membri ai partidului național-tărănesc d. Stan Vidrighin, Lujan Trifu, Aurel Leucăția, Simion Teodorescu, Cornel Lazar, Gheorghe Ciorman și Dimitrie Șusman cari au declarat că nu se supun hotărârii centrale. De asemenea încetează de a mai fi socotiți membri ai partidului național-tărănesc aceia cari au participat activ la așa numitul congres al dlui Sever Bocu“.

Un caz interesant

Vasile Bodea, funcționar la Administrația financiară, nuse prezentase la birou de Luni și nimeni nu știa unde se găsește. Prietenii cari l-au căutat la locuința sa au găsit ușa încuiată. Marți a venit gazda lui și a spus că Bodea doarme într'una de Luni. Prietenii au intrat în cameră și l-au găsit în pat. În cameră totul era spart, mobilele răsturnate și totul răvășit. Bodea spunea mereu: „ăsta-i curaj, să te sinucizi!“ Limba și buzele-i erau arse.

După o chemare telefonică a sosit medicul legist însoțit de un comisar. Bodea a declarat că la spital nu merge cu salvarea, așa că a fost dus cu o trăsură de pe piață. La spital a fost examinat de D-rul Țiriac. Dsa ne spune că Bodea nu s'a sinucis ei suferă de nervi.

Citiți și răspândiți

„E c o u l“

Procesul crimei din Mureșel

Astăzi s'a luat în desbatere la Tribunalul Arad, în complexul d-lor judecători Popescu și Herb, crima din Mureșel. Faptele sunt următoarele:

Plutonierul de muzică Reg. 93, Lörincz a fost ucis cu lovituri de topor de către Zambor în vârstă de 19 ani și I. Fehér, îndemnați de soția ucisului care trăia în concubinaj încă de când era fată, cu Fehér.

Soția lui Lörincz declară că a trăit rău cu victima și că dacă n'ar fi fost ucis, ea s'ar fi aruncat în Mureș împreună cu copilul de 13 ani. Prin urmare a încercat să se scape de el cu ajutorul amantului, care nevoind să și asume o responsabilitate atât de mare, a vorbit cu minorul Zambor căruia i-a promis 3000 Lei ca să-l ucidă. Fehér i-a luat pe Lörincz, în seara crimei, la cărciumă iar de acolo au plecat la casa lui Fehér unde au continuat să bea. Intre timp soția victimei eșia din când în când cu Feier și cu Zambor, ca să se constătuiească. La un moment dat ea a plecat împreună cu copilul acasă, luând

și baioneta victimei pentru a-l lipsi de apărare. Apoi a plecat Zambor să-i aștepte sub digul Mureșului.

După el, a plecat victima, iar în urmă Fehér, care a venit să-l găsească pe Zambor și apoi amândoi s'au luat, după Lorincz și Zambor i-a aplicat o lovitură de topor, iar după ce a căzut, Feier a luat toporul și i-a aplicat mai multe lovituri zicând „Nici atâta putere n'ai să-l ucizi?“ Apoi s'au întors la casele lor. În fața instanței Feier declară că a fost complex treaz. Și încearcă să-și nege până și semnătura depe declarația făcută la jandarmi.

Martorii citați nu prea aduc amănunte noi, având în vedere că Zambor a depus sincer.

Guvernul finanțează valorificarea grâului

Comisia economică a guvernului s'a ocupat din nou cu problema valorificării cerealelor, ajungând la constatarea că nu mai e nevoie să mai ia alte măsuri de restricție. Se crede, că în urma slabei recolte, prețul maximal al grâului va fi stabilit la 420—480 lei suta de kilogram. Guvernul va pune la

dispoziția cooperativelor sumele necesare pentru cumpărarea grâului dela agricultori sau pentru acordarea de avansuri în vederea cantităților pe cari urmează a le înmagazona. Prin această guvernul urmărește să apere pe micii agricultori de manoperele speculanților.

Voevodul Mihai pleacă în Italia

Eri s'a terminat examenul de sfârșit de an al cursurilor Voevodului Mihai și al colegilor săi. Toți elevii s'au prezentat foarte bine pregătiți spre cea mai mare satisfacție a comisiei

examinatoare. Incepându-se vacanța, Voevodul Mihai va pleca pentru 40 de zile la Firenze, pentru a face o vizită mamei sale, Majestatea Sa Elena, care se găsește acolo.

Sfârșitul anului școlar la școala de arte și meserii

Tradiționala serbare de sfârșit de an a școlii superioare de arte și meserii din Arad are loc Duminecă, 8 Iulie.

E de prisos să mai atragem atenția publicului arădan asupra acestei serbări și asupra expoziției școlii, deschisă cu prilejul acesta, deoarece în fiecare vâd serbarea de sfârșit de an și mai cu seamă expoziția școlii superioare de arte și meserii au întrecut toate similarele manifestații școlărești din orașul nostru.

Vrednica școală de sub conducerea d-lui ing. R. Cărpinișan a făcut și n' anul acesta școlar progrese admirabile, cu toate că a fost mai vitregită ca niciodată, tăindu-i-se total ajutorul de 150 de mii de lei ce-l avea dela prefectura județului, și dându-i-se dela primărie 15 mii de lei în loc de 150 de mii cât i se dedeau în trecut.

Cu toată această vitregie, școala superioară de arte și meserii a fost la toată îndrăgimea, precum se va vedea pe deplin Duminecă. Și ne place cu atât mai vârtos să semnalăm acest lucru, cu cât e vorba de-o școală practică, de-o școală spre care trebuie îndrumați în cât mai mare număr copiii români ai acestei granițe.

Simplificarea aparatului de stat se va face în luna August

În consiliul de Miercuri, d. Tătărescu, președintele consiliului, a anunțat pe d-nii miniștri că să-și aranjeze concediile în luna Iulie, întrucât în luna August, va fi nevoie ca toți să fie prezenți în Capitală spre a se stabili modul cum se va face aplicarea legii pentru simplificarea aparatului de Stat.

Rugăm pe toți abonații în restanță, să ne expedieze pe adresa din Arad, sumele ce ne datorează.

Procuror: D. Sencuc.

D. procuror, în pledoaria d-sale cere o condamnare exemplificatoare având în vedere înmulțirea crimelor de acest fel în județ. Citează cazul dela Șiria arătând comunitatea mobilului. Și-apoi arată că cuzatei i-ar fi stat la dispoziție divorțul sau fuga din calea brutalităților sotului. Și-apoi întrebă de ce nu a încercat ea să-l atace, să-l ucidă chiar în desele lor certuri, mai ales având în vedere declarația prin care afirmă că e nervoasă. Pledoariile apărării s'au terminat pentru azi după masa la ora 16.

Se crede în general că adevaratul criminal va scăpa mai ușor. În schimb Fehéra dovedit o fire cât se poate de mândră și capabilă de orice perversități. Deasemenea și soția care susține mereu despre fiica care act a cărui explicare începe, că a fost „greșală“. Așteptăm cu nerăbdare sentința. Continuarea procesului, o vom publica în numărul de mâine.